

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātnes padomes, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts

9 (572)

ISSN 1407-1479

2019. gada 6. maijs

SVEICAM SVĒTKOS!

1. MAIJS – Satversmes sapulces sasaukšanas diena, Darba svētki un 15 gadi Latvijas dalībai Eiropas Savienībā
4. MAIJS – Neatkarības deklarācijas pieņemšanas diena

1920. gada 1. maijā pirmoreiz tika sasaukta **Latvijas Republikas Satversmes sapulce**, kas sagatavoja un 1922. gadā pieņēma valsts pamatlikumu – Satversmi, kura arī mūsdienās nosaka katra Latvijas iedzīvotāja demokrātiskās tiesības.

1. maijs – Darba svētki, kas Latvijā un ārpus tās robežām pazīstami vairāk nekā simts gadus.

Kopš 2004. gada Latvijā 1. maijs “kļuvis par dienu, kad”, kā savā apsveikumā atzīmēja **Valsts prezidents Raimonds Vējonis**, “varam svinēt atgriešanos Eiropas valstu saimē, kurai esam piederīgi. Šodien aprit jau piecpadsmitā gadadiena kopš Latvija kļuvusi par Eiropas Savienības dalībvalsti. Eiropas Savienība mūs vieno kopīgās vērtībās un pārliecībā, ka tikai kopā mēs varam nodrošināt mieru, pārticību un labāku nākotni.”

1990. gada 4. maijā LPSR Augstākā Padome pieņēma deklarāciju **“Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”**, atjaunojot *de facto* valsts neatkarību. Deklarācija atjaunoja Latvijas Republikas Satversmes darbību visā Latvijas teritorijā un noteica pārejas periodu līdz Latvijas Republikas Saeimas sasaukšanai

Foto – J. Brencis

* Valsts prezidenta apsveikums Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas gadadienā 2019. gada 1. maijā.
www.president.lv/lv/

Sveicam jubilārus!

10. maijā – LZA goda doktoru **Valdi GAVARU!**
13. maijā – LZA īsteno locekli **Andri ŠTERNBERGU!**
16. maijā – LZA īsteno locekli **Jāni ALNI!**
17. maijā – LZA goda locekli **Uldi BĒRZIŅU!**
22. maijā – LZA korespondētājlocekli **Aivaru ZEMĪTI!**
Ad multos annos!

Latvijas Zinātņu akadēmija

MINISTRU KABINETA ATZINĪBAS RAKSTS – AKADĒMIĶIM MĀRTIŅAM KALŅIŅAM

Otrdien, 23. aprīlī valdība atbalstīja Ministru kabineta (MK) Atzinības raksta piešķiršanu Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenajam loceklim Mārtiņam Kalniņam.

Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes profesoram, akadēmiķim Mārtiņam Kalniņam MK Atzinības raksts piešķirts par izcilie sasniegumiem zinātniskajā darbībā.

Ministru kabineta Atzinības raksts ir dibināts, lai izteiktu valdības atzīību par izcilie sasniegumiem tautsaimniecības, zinātnes, izglītības, veselības, vides aizsardzības, valsts pārvaldes, kultūras, sporta un valsts aizsardzības jomā.

Ministru kabineta rīkojums “Par Ministru kabineta Atzinības raksta piešķiršanu” pieejams MK tīmekļa vietnē.

Avots – IZM mājaslapa

Akadēmiķis Mārtiņš Kalniņš

“ZINĀTNES VĒSTNESIM” – 30

Tā rakstija

ĀRZEMNIEKI SKRUNDĀ

Trīs dienas februāra sākumā Latvijā uzturējās ASV un Krievijas radiofizikas speciālistu delegācijas. Vizītes mērķis bija iepazīšanās ar Skrudas radiolokācijas staciju. Pēdējā dienā viņi Latvijas Zinātņu akadēmijā tikās ar mūsu zinātniekiem un apmainījās ar domām par šī lokatora izmantošanu zinātniskās pētniecības vajadzībām. Visu triju valstu pārstāvi bija vienprātīgi, ka uz šīs radiolokācijas stacijas bāzes var izveidot pētniecības centru. Domu apmaiņa turpināsies.

“Zinātnes Vēstnesis” Nr. 3 (46) 1993

SKRUNDA – CITĀ RAKURSĀ

1993. gada 3. numurā “Zinātnes Vēstnesis” rakstija par februārī notikušo ASV un Krievijas radiofizikas speciālistu viesošanās padomju armijai piederošajā Skrudas radiolokācijas stacijā. Pēc tās Latvijas Zinātņu akadēmijā tika izteikts ierosinājums uz radiolokācijas stacijas bāzes veidot pētniecības centru. Informācija beidzās ar teikumu: “Domu apmaiņa turpināsies”. Nākamajā gadā domu apmaiņa tiešām turpinājās, tikai ne tā, kā to būtu vēlējusies Krievija – saglabāt savu armijas objektu neatkarīgajā Latvijā. 1994. gada 6. numurā laikrakstā ievietotais raksts “Skrundas fonds” ziņo, ka H. Zenkevičs informēja LZA Ķīmijas un bioloģijas nodaļu par 17. – 21. jūlijā Skrundā paredzēto starptautisko konferenci “Radiofrekvenču elektromagnētiskā starojuma ietekmi uz organismu”, kurā izteikuši gatavību piedalīties daudz ārzemju speciālistu. “Zīmīgi, ka konference notiks tiešā lokatora iedarbības zonā.

Konferences kontekstā tiek izveidots Skrudas fonds – nepolitisks, no valdības neatkarīgs, atvērta organizācija, kuras uzdevums ir problēmas internacionalizācija un Skrudas faktora zinātniska izpēte. 25 gadu laikā ir noticis unikāls eksperiments ar cilvēkiem, kas dzīvo šajā zonā. Pašlaik zinātnieku un mediķu starpā valda divi uzskati: a) vispār nekādas ietekmes nav; b) ietekme ir tik nāvējoša, ka tālāk vairs nav kur iet.” Zīmīgi ir arī tas, ka “Kaut arī fonds aicinās piedalīties ārzemju speciālistus, nedrīkst pieļaut, ka tie spēlētu galveno vijoli, tāpat nebūtu pieļaujama fonda “čīnāvizēšanās” un politizēšanās. Akadēmijas zinātnieku uzdevums būtu rūpēties par to, kā veidot fonda zinātnisko kodolu, lai tur neiekļūtu diletanti.”

Kā zināms, Skrudas radiolokators, kā agrāk būtu teikuši, “klātesot partijai un valdības locekļiem”, tika publiski uzspirdzināts valsts neatkarības atjaunošanas svētku dienā 1995. gada 4. maijā.

Materiālu sagatavoja Zaiga Kipere

LATVIJAS IZGUDROTĀJAM PASNIEGTS PASAULES INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA ORGANIZĀCIJAS APBALVOJUMS

26. aprīlī, atzīmējot Pasaules intelektuālā īpašuma dienu, tika pasniegta Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) “Medaļa izgudrotājiem” (WIPO Medal for Inventors) – īpašais apbalvojums novatoriem, kuru izgudrojumi ir nesuši nozīmīgu ieguldījumu valsts ekonomikas un tehnoloģiju attīstībā.

Šogad WIPO apbalvojumu saņēma Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Būvniecības inženierzinātņu fakultātes emeritētais profesors, izgudrotājs **Videvuds-Ārijs Lapsa**. Apbalvojumam viņu izvirzīja Latvijas Zinātņu akadēmija un Patentu valde par inovatīvu darbību, radot izgudrojumus betona un dzelzsbetona tehnoloģiju, jaunu būvmateriālu un būvkonstrukciju, kā arī ēku siltumizolācijas jomā.

Atzīmējot WIPO apbalvojuma izgudrotājdarbības veicināšanu Latvijā, Patentu valdes direktors Sandris Laganovskis norādīja: “WIPO “Medaļa izgudrotājiem” tiek piešķirta par izcilie sasniegumiem tiem novatoriem, kuru izgudrojumi ir nesuši nozīmīgu ieguldījumu nacionālajā bagātībā un attīstībā. Jāatzīmē, ka emeritētā profesora sasniegumi būvmateriālu un būvkonstrukciju jomā ir spodrinājuši Latvijas vārdu ne vien nacionālā, bet arī starptautiskā līmenī, apliecinot mūsu izgudrotāju inovatīvo potenciālu. Augstu novērtējam Videvuda-Ārija Lapsas kunga zinātnisko un inovatīvo sniegumu un patiesi ceram, ka šis apbalvojums iedvesmos arī citus izgudrotājus uz izcilie sasniegumiem.”

Videvuds-Ārijs Lapsa darbojas RTU Būvniecības inženierzinātņu fakultātes Būvražošanas institūtā, vadošā pētnieka amatā, kā arī valdes locekļa amatā Latvijas Betona savienībā. Prof. em. V.A. Lapsam pieder 34 PSRS autorapliecības, viņš ir autors

106 izgudrojumiem, 7 ārzemju un 65 Latvijas patentiem, kā arī 148 zinātniskajām publikācijām (t.sk. 2 zinātniskajām monogrāfijām un 3 mācību grāmatām).

Par kandidātiem WIPO “Medaļu izgudrotājiem” saņemšanai var kļūt tikai tās personas, kurām ir (vai arī tikai pieteikts) izgudrojuma patents vai derīgais modelis. WIPO “Medaļa izgudrotājiem” tika ieviesta 1979. gadā, lai stimulētu radošu un inovatīvu darbību visā pasaulē un atzītu izgudrotāju ieguldījumu nacionālajā bagātībā un attīstībā. Kopš tā laika izgudrotājiem 130 valstīs piešķirtas vairāk nekā 2000 medaļas.

No 2005. gada apbalvojums tiek piešķirts arī Latvijas izgudrotājiem. Līdz šim to ir saņēmuši tādi novatori kā prof. Ivars Kalviņš, prof. Gunārs Duburs, Dr. Jānis Polis, Dr.habil. Nikolajs Vederņikovs, Dr.sc.ing. Inga Lašenko un citi. 2018. gadā medaļu saņēma Latvijas Izgudrotāju biedrības valdes priekšsēdētājs Aldis Eglājs par izgudrojumu “Trimarāns ar zemūdens spārniem”, kas izmantojams visātrākajām – trimarāna tipa jahtām.

Apbalvojumu prof. em. Dr.inž. V.A. Lapsam pasniegta Patentu valdes direktors Sandris Laganovskis, Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis un WIPO pārstāvis Rišards Freleks (*Ryszard Frelek*) starptautiskā semināra “Intelektuālais īpašums un sports” ietvaros.

Pasaules Intelektuālā īpašuma dienu kopš 2000. gada tradicionāli atzīmē 26. aprīlī – par godu Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (World Intellectual Property Organization – WIPO) dibināšanai 1970. gadā.

Informāciju sagatavoja **Santa Lozda**, Patentu valdes Intelektuālā īpašuma informācijas centrs
Foto – I. Makare, LETA

Balvas laureāts V. Ā. Lapsa, WIPO pārstāvis R. Freleks, LZA prezidents O. Spārītis, Patentu valdes direktors S. Laganovskis

Videvuds Ārijs Lapsa

PILSONU DIALOGS "KĀDU DZIESMU DZIEDĀSIM JAUNAJĀ EIROPĀ?"

Eiropas Parlamenta biroja Latvijā vadītāja Marta Ribele, EKP Latvijā vadītāja p.i. Andris Kužnieks, akademiķe Inna Šteinbuka

Diskusijas dalībnieki, no kreisās bijusī Saeimas Eiropas lietu komitejas vadītāja Lolita Čigāne, EPPI vadošā pētniece Zanda Kalniņa-Lukaševica, LU AB vadītāja Venta Kocere

24. aprīlī Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā (LU AB) Rūpniecības ielā 10, Rīgā, sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) Eiropas politikas pētījumu institūtu (EPPI) notika EPPI Eiropas dokumentācijas centra (EDC) pirmais pasākums – pilsoņu dialogs "Kādu dziesmu dziedāsim jaunajā Eiropā?" Pasākums tika rīkots ar Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā atbalstu.

Pilsoņu dialogu vadīja LZA EPPI padomes priekšsēdētāja, LZA īstenā locekle *Dr.habil.oec.* Inna Šteinbuka un tajā piedalījās Eiropas Komisijas pārstāvniecības (EKP) Latvijā vadītāja p.i. Andris Kužnieks, Eiropas Parlamenta biroja Latvijā vadītāja Marta Ribele, EKP Latvijā Komunikācijas nodaļas vadītāja Jelena Ābola, Latvijas Ārpolitikas institūta (LĀI) direktora vietnieks Kārlis Bukovskis un citi eksperti.

Diskusijas atklāšanā Eiropas Parlamenta biroja Latvijā vadītāja Marta Ribele runāja par Eiropas Parlamenta lomu un Latvijas eiroparlamentāriešu ietekmi uz tā pieņemtajiem lēmumiem. EKP Latvijā vadītāja p.i. Andris Kužnieks referēja par Eiropas Komisijas sasniegumiem un matojumu nākamajām paaudzēm. Bet LĀI direktora vietnieks Kārlis Bukovskis rosināja diskusiju par populisma ietekmi Eiropas Savienībā, par to, vai populistu var pārņemt varu un ko tie sola. Turklāt jautājums

par Eiropas populistu vienotību joprojām paliek diskutabls. Diskusijas otrajā raundā uzstājās Sintija Tarasova no domnīcas PROVIDUS, kura aktualizēja diskusiju par to, kādas vērtības aizstāvēs EP deputāti no Latvijas un ko varam secināt no Latvijas partiju programmām. Savukārt LZA EPPI eksperte Signe Groza dalījās ar viedokli, kā izvēlēties savu EP deputātu un kādi kritēriji būtu jāņem vērā vēlētajiem.

Diskusijā par Eiropas nākotnes prioritātēm aktīvi piedalījās AM parlamentārā sekretāre, EPPI vadošā pētniece Zanda Kalniņa-Lukaševica, bijusī Saeimas Eiropas lietu komitejas vadītāja Lolita Čigāne, Eiropas Komisijas darbinieks Uldis Šalajevs un EPPI direktora p.i. Zane Zeibote.

Pasākuma noslēguma klātesošie diskutēja par gaidāmajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām un saistībā ar tām izdarāmajām izvēlēm.

Pilsoņu dialogā pasākumā "Kādu dziesmu dziedāsim jaunajā Eiropā?" piedalījās apmēram 40 dalībnieki. Visiem interesentiem bija iespēja diskusijai sekot līdz arī tiešsaistē LZA, LU AB un EKP Latvijā Facebook lapās. Iespēju sekot līdz diskusijai tiešsaistē izmantoja vairāk nekā 300 cilvēki.

Pasākuma videoierakstu iespējams noskatīties LZA mājaslapā. Foto – R. Svižņeņcs

DISKUSIJA PAR LATVIJAS KOLEDŽU ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVĀM

24. aprīlī Juridiskajā koledžā koledžu direktori, mācībspēki un studenti diskutēja par Latvijas koledžu attīstības perspektīvām. Ar savu redzējumu klātesošos iepazīstināja LZA akademiķi Tālav Jundzis un Baiba Rivža, kā arī Saeimas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju apakškomisijas priekšsēdētājs Ilmārs Dūritis un IZM ministres biroja vadītāja Ineta Kristovska, kā arī vairāku Latvijas koledžu absolventi un studenti.

Foto – J. Brencis

LZA DELEGĀCIJA 16. BALTIJAS INTELEKTUĀLĀS SADARBĪBAS KONFERENCĒ

2.–3. maijā Viļņā, Lietuvas Zinātņu akadēmijā norisinājās 16. Baltijas intelektuālās sadarbības konference "Ģeni: no pagātnes līdz nākotnei". Šī gada konferences galvenā tēma bija biomedicīna, tomēr skartas arī citas nozares. Pirmās dienas ziņojumu tēma bija mūsdienu ģenētikas un genoma izpētes ietekme uz augu selekciju, medicīnisko praksi, kā arī jaunu pētniecības nozaru veidošanās un attīstība. Otrās dienas ziņojumos tika analizēti, kā jaunākie pētījumi ģenētikā un genomikā maina izpratni par cilvēku populācijas vēsturi.

Konferencē piedalījās LZA prezidents Ojārs Spāritis, LZA akademiķi Jekaterina Ērenpreisa, Jānis Kloviņš, Īzaks Rašals, Nikolajs Sjakste, Pēteris Trapencieris, kā arī LZA korespondētājloceklis Gunārs Lācis.

Vairāk par konferences norisi lasiet kādā no tuvākajiem "Zinātnes Vēstneša" numuriem.

ATKLĀTS EIROPAS INFORMĀCIJAS CENTRS

24. aprīlī Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā (LU AB) Rūpniecības ielā 10, Rīgā, sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) Eiropas politikas pētījumu institūtu (EPPI) Eiropas dokumentācijas centru (EDC) un Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā atbalstu svinīgi atklāja Eiropas informācijas centru (EIC). Tā atklāšanā piedalījās Eiropas Komisijas pārstāvniecības (EKP) Latvijā vadītāja p.i. Andris Kužnieks, Eiropas Parlamenta biroja Latvijā vadītāja Marta Ribele, EKP Latvijā Komunikācijas nodaļas vadītāja Jelena Ābola, Rīgas Stradiņa universitātes Pasaules Veselības organizācijas Depozitārija bibliotēkas Latvijā nodaļas vadītāja Ingrida Holma un citi.

Eiropas informācijas centra atklāšanā LZA EPPI padomes priekšsēdētāja, LZA īstenā locekle *Dr.habil.oec.* Inna Šteinbuka teica atklāšanas vārdus un novēlēja LU AB aktīvi veicināt informācijas izplatīšanu par ES jaunāko vidū, kas ir īpaši svarīgi pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

LU AB vadītāja Venta Kocere izteica gandarījumu par EIC atklāšanu bibliotēkā un informēja, ka kopš tā iekārtošanas – vēl pirms oficiālās atklāšanas – ir bijusi vērojama liela interese par EIC piedāvāto informāciju un materiāliem apmeklētāju vidū. LU AB aktīvi sadarbojas ar ārvalstu bibliotēkām, valstīm un starptautiskajām institūcijām. Tādēļ ir ļoti svarīgi, ka, atklājot EIC, šī sadarbība bagātinājusies arī ar Eiropas Savienības pārstāvniecību bibliotēkā.

No kreisās EKP Latvijā vadītāja p.i. A. Kužnieks, LU AB Starpkultūru dialoga centra vadītāja L. Eltermane, akademiķe I. Šteinbuka, LU AB vadītāja V. Kocere, Eiropas Parlamenta biroja Latvijā vadītāja M. Ribele

Foto – R. Svižņeņcs

ZINĀTNES DIASPORAI IR LIELS SADARBĪBAS POTENCIĀLS

IZM pārstāvji Amerikas Latviešu apvienības 68. kongresā

Latvijas zinātnes diasporai ir liels sadarbības potenciāls, un tas dod iespēju veidot ciešāku sadarbību ar zinātniekiem visā pasaulē. No apzinātajiem 600 Latvijas zinātniekiem diasporā, 26,5% Latvijas izcelsmes zinātnieku ir ASV. Latvijas izcelsmes zinātnieki ASV pārstāv medicīnas, inženierzinātņu, ķīmijas, mašīnbūves un mehānikas, izglītības zinātnes, fizikas un astronomijas, kā arī ekonomikas un uzņēmējdarbības jomas.

Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji – *Dr.chem.* Dmitrijs Stepanovs Amerikas Latviešu apvienības (ALA) 68. kongresā iepazīstināja dalībniekus ar Latvijas zinātnes ekosistēmu, informēja par līdzdalības un sadarbības iespējām diasporas zinātniekiem ar Latvijas institūcijām. Savukārt *Dr.hist.* Gatis Krūmiņš piedalījās paneldiskusijā par Latvijas ekonomikas attīstības vīziju. Zinātne ir viens no Latvijas nākotnes stūrakmeņiem, un Latvijas zinātnieki ir gatavi jauniem uzdevumiem un izaicinājumiem gan Latvijā, gan arī starptautiskā mērogā. Ar zinātnes palīdzību var ne tikai labāk izprast ekonomiskos procesus pagātnē un mūsdienās, bet arī modelēt nākotni.

Kongresa dalībniekiem bija iespēja apmeklēt Izglītības un

zinātnes ministrijas informatīvo stendu un uzzināt vairāk par aktualitātēm Latvijas zinātnē, iepazīties ar izcilām Latvijas sasniegumiem zinātnē un veidot dialogu ciešākai sadarbībai nākotnē, tādējādi stiprinot diasporas un diasporas zinātnieku saikni ar Latviju.

Kongresā bija arī skatāma izstāde #ZinātneLatvijai, kas vēsta par 12 mūsdienu Latvijas zinātniekiem un viņu sasniegumiem, vienu no zinātnieciem – komunikāciju pētnieci Dr. Agnesi Dāvidsoni – varēja sastapt klātienē.

ALA 68. kongress notika no 3. līdz 5. maijam Denverā, Kolorādo štatā ASV. ALA dibināta 1951. gadā. Tā ir organizācija, kas pārstāv un vieno ap 90 tūkstošus latviešu ASV. ALA ietilpst vairāk nekā 160 organizāciju un gandrīz seši tūkstoši biedru no visām Amerikas pavalstīm.

Dalība kongresā tiek īstenota projekta 1.1.1.5/17/I/002 "Integrētie nacionālā līmeņa pasākumi Latvijas pētniecības un attīstības interešu pārstāvības stiprināšanai Eiropas pētniecības telpā" ietvaros.

Avots – IZM mājaslapa

AICINĀJUMS ZINĀTNIEKIEM PIETEIKT PROJEKTUS FRANCIJAS – LATVIJAS SADARBĪBAS PROGRAMMĀ OSMOZE

Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) informē, ka **līdz 2019. gada 31. maijam** zinātnieki var iesniegt projektu pieteikumus mobilitātes projektu konkursam Francijas – Latvijas sadarbības programmā OSMOZE zinātnes un tehnoloģiju attīstības jomās.

Izglītības un zinātnes ministrija un Francijas institūts Latvijā sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru izsludina pētniecības projektu konkursu *Hubert Curien* partnerības programmā OSMOZE.

Programmas mērķis ir attīstīt zinātniski pētniecisko sadarbību starp Latvijas un Francijas zinātniskajām institūcijām, sekmējot augsta līmeņa zinātnisko pētījumu īstenošanu un konkurētspējīgu tehnoloģiju izstrādi. Zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētas zinātniskās institūcijas vai uzņēmuma zinātniskā grupa konkursam var pieteikt pētniecības projek-

tus visās fundamentālo un lietišķo pētījumu nozarēs, tostarp arī humanitārajās un sociālajās zinātnēs.

Projektā iesaistās divi dalībnieki, kas pārstāv katru programmas puses valsti. Projektu īsteno katrā programmas puses valstī vienlaikus, projekta dalībniekiem savstarpēji sadarbojoties. Projekta īstenošanā iesaistītie Latvijas un Francijas zinātnieki identisku projekta pieteikumu iesniedz katrs savā valstī par konkursu atbildīgajā institūcijā.

Ar konkursa nolikumu Latvijas dalībnieki var iepazīties VIAA mājaslapā, turpat pieejama arī pieteikuma veidlapa un nosacījumi.

Francijas puses nosacījumi pieejami Francijas Augstākās izglītības, starptautisko studentu pakalpojumu un starptautiskās mobilitātes attīstības aģentūras mājaslapā.

AICINĀJUMS DALĪBAI KONFERENCĒS UN SEMINĀROS

APVĀRSNIS 2020 NACIONĀLAIS KONTAKTPUNKTS 7. MAIJĀ AICINA UZ SARUNU PAR PĒTNIECĪBAS ĒTIKAS AKTUALITĀTĒM

2019. gada 7. maijā *Apvārsnis 2020* nacionālais kontaktpunkts aicina uz sarunu ar Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes asociēto profesori Signi Mežinsku, lai kopīgi aktualizētu pētniecības ētikas jautājumus.

Asociētā profesoze Signe Mežinska, kura arī ir programmas *Apvārsnis 2020* eksperte ētikas jautājumos, sniegs 40 minūšu lekciju, un pēc tās diskusijas dalībniekiem būs iespēja uzdot jautājumus par ētiku pētījumos: ētikas komiteju, informēto piekrišanu, pētījuma dalībnieku rekrutēšanu, risku un ieguvumu izvērtēšanu, līdzdalības pētījumiem, pētījuma dalībnieku tiesībām u.c.

Lekcijas laikā būs apskatītas šādas tēmas:

- zinātnisko publikāciju ētikas problēmas;
- vai un ko pētījumu ētikas aspektos ir mainījuši Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti?

• kā rakstīt *Apvārsnis 2020* projekta ētikas sadaļu?

Norises laiks: 7. maijā plkst. 18.00–20.00

Norises vieta: Ziemeļvalstu Ministru padomes biroju Latvijā (Rīgā, Marijas ielā 13)

Pasākums ir bezmaksas. Interesanti aicināti reģistrēties līdz **6. maijam** plkst. 15.00 tiešsaistē.

Nacionālais kontaktpunkts informē, ka programmas *Apvārsnis 2020* jaunākās darba programmas tiks apstiprinātas jūnija beigās, tāpēc aicinām pieteikties konsultācijām, lai laicīgi gatavotos programmas *Apvārsnis 2020* pēdējiem projektu konkursiem. Informācija par konkrēto jomu ekspertiem, pie kuriem varat konsultēties, atrodama VIAA mājaslapas sadaļā *Apvārsnis 2020* » Nacionālais kontaktpunkts.

Pasākumu organizē VIAA Nacionālais kontaktpunkts sadarbībā ar Ziemeļvalstu Ministru padomes biroju Latvijā, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, Latvijas Sociologu asociāciju, Latvijas Antropologu biedrību.

SEMINĀRS UN DISKUSIJA "LATVIJAS UN ĶĪNAS SADARBĪBA ZINĀTNĒ" 2019. GADA 17. MAIJĀ

Latvijas zinātnieki konferencē 17th Conference on International Exchange of Professionals in Shenzhen

Foto no privātā arhīva

2019. gada 17. maijā plkst. 11.30–13.00, Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāta zālē. **Aicināti visi interesenti!**

1. Prof. Dr. Peter Sachsenmeier, Vice-Rector of University of Wuhan, China. "European Hopes for Collaboration with China and the Chinese Expectations for Cooperation with Europe: Idealism vs. Pragmatism".

2. Dr. Modris Greitāns, Elektronikas un datorzinātņu institūta direktors. "Latvijas akadēmiķi Ķīnas "darba birzā" un citi iespaidi".

3. Dr. Kaspars Kalniņš, RTU Būvniecības un inženieru fakultātes

Materiālu un konstrukciju institūta vadošais pētnieks. "Iespaidi un secinājumi par "17th Conference on International Exchange of Professionals in Shenzhen" Ķīnā 2019.14.–15. aprīlī."

4. Jautājumi, debates un secinājumi.

Uzaicinātie: Ekonomikas, Satiksmes, VARAM, Ārlietu, Izglītības un zinātnes ministriju pārstāvji, Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļi, Ekonomikas institūts un EPPI, Latvijas zinātnes padomes, Latvijas augstskolu un zinātnisko institūtu pārstāvji, Konfūcija institūts, Udeņražā asociācija u.c. interesenti.

Semināra valoda: Latviešu un angļu.

FOLKLORA UN IZGLĪTĪBA. KRIŠJĀNA BARONA KONFERENCE 2019. GADA 30.–31. OKTOBRĪ

Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviešu folkloras krātuve aicina pieteikt referātus Krišjāna Barona konferencei, kas šogad – atzīmējot Latvijas Universitātes 100. jubileju – veltīta folkloras un izglītības saiknei. Krišjāna Barona "Latvju dainu" (1894–1915) līdzstrādnieki bija sava laika izglītotākie ļaudis, viņu vidū liels skaits lauku skolu mācītāpēku. Izveidojoties Latviešu folkloras krātuvei (1924), simtiem Latvijas skolu iesaistījās krājuma veidošanā. Pakāpeniski folkloras radusi vietu skolu mācību saturā, akadēmiskās programmās Latvijas Universitātē un citās augstskolās. Kāda bijusi folkloras un izglītības mijiedarbe senāk? Kāda tā ir tagad?

Folkloristi un citu nozaru pētnieki aicināti izstrādāt analītiskus priekšlasījumus kādā no trim tēmu lokiem:

Folkloristikas vēsture un izglītība. Skolotāji – garamantu vācēji un pētnieki. Skolu un augstskolu folkloras vākumi. Atsevišķu folkloras pētnieku izglītības ceļi. Jauno zinātnieku sagatavošana laiku maiņā: procesuālā kārtība, institūcijas, personības, epistemoloģija, intelektuālās dominantes un perifērie virzieni. Folkloras studijas totalitāro režīmu ēnā.

Folkloras mācīšana. Folkloras prestižs pedagoģiskajā domā

un izglītības politikā Latvijā un pasaulē. Dažādu laikmetu priekšstati par folkloras audzinošo un izglītojošo lomu. Folkloras skolu programmās: mācību metodoloģija, grāmatas, citi izglītības materiāli. Tradicionālās kultūras prasmi un zināšanu apguve neformālajā izglītībā. Folkloras studiju kursi un programmas augstākajā izglītībā. Studentu folkloras prakses. Folkloras starpdisciplinārās un daudznozaru studijās. Nemateriālais kultūras mantojums latviešu un mazākumtautību etniskās kultūras apgūvē.

Skolas un augstskolas kā folkloras funkcionēšanas vide. Tradicionālo zināšanu un prasmi apguve ārpus "tradicionālā" konteksta – ģimenes, dzimtas. Folkloras skolas ikdienā un īpašos sarīkojumos. Skolēnu un studentu folkloras žanri mutvārdu, rakstveida un digitālajā komunikācijā, īpatnās tradīcijas un rituāli. Naratīvi par skolu un augstskolu: atmiņas, piedzīvojumu stāsti, baumas, anekdotes utt

Referātu pieteikumus līdz ar īsu kopsavilkumu (ap 200 vārdiem), kā arī ziņām par autoru (vārds, uzvārds, institūcija, kontakta informācija) **lūdzam sūtīt** Ritai Treijai (rita.treija@lulfm.lv) līdz **2019. gada 10. maijam**. Tālrunis uzziņām: 67228632.

SEMINĀRĀ DISKUTĒS PAR SOCIĀLO UN HUMANITĀRO ZINĀTŅU PĒTNIECĪBAS IESPĒJĀM VIEDĀS SPECIALIZĀCIJAS STRATĒGIJAS JOMĀS

Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru **2019. gada 8. maijā** organizē semināru "Sociālo un humanitāro zinātņu pētniecības iespējas RIS3 specializācijas jomu tēmās".

Pasākumā RIS3 specializācijas jomu koordinatori Bioekonomikas, Viedās enerģētikas, Biomedicīnas, Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un Viedo materiālu un inženieristēmu jomās iepazīstinās ar sociālo un humanitāro zinātņu pētniecības un horizontālās integrācijas iespējām katrā no tematikām, tai skaitā kontekstā ar Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas atbalsta programmu *Apvārsnis2020*. Savos novērojumos un atziņās par sociālo un humanitāro zinātņu pētniecības iespējām katras RIS3 jomas ietvaros dalīsies pētnieks ar starpdisciplinārās ievirzes projektu īstenošanas pieredzi.

Pasākums tiek īstenots projekta 1.1.1.5/17/1/002 "Integrētie nacionālā līmeņa pasākumi Latvijas pētniecības un attīstības interešu pārstāvības stiprināšanai Eiropas pētniecības telpā" ietvaros.

KONFERENCE "LATVIEŠU TERMINOLOĢIJA SIMTS GADOS" 2019. GADA 3. OKTOBRĪ

Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija un Latvijas Nacionālā bibliotēka aicina pieteikt referātus pirmās Terminoloģijas komisijas atceres konferencei "Latviešu terminoloģija simts gados", kas notiks **2019. gada 3. oktobrī** Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Šogad aprit 100 gadu kopš Izglītības ministrijas Terminoloģijas komisijas izveides 1919. gada rudenī, kad aizsākās valstiskas rūpes par nacionālās terminu sistēmas attīstību. Līdz ar to ir pienācis laiks atskatīties uz paveikto, kā arī identificēt aktuālās problēmas un iezīmēt nākotnes perspektīvas.

Šā gada 3. oktobrī Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija kopā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku rīko konferenci par godu šai nozīmīgajai jubilejai. Arī bibliotēka šogad svin pirmo simtgadi, kuras laikā tā izveidojusies par bagātīgu un daudzveidīgu terminrades avotu un kļuvusi par bibliotēku nozares terminoloģijas centru.

Konferences norises vieta: Latvijas Nacionālā bibliotēka, Mūkusalas ielā 3, Rīgā. Plānotais konferences norises laiks no plkst. 10.00 līdz 17.00.

Aplūkojamo tematu loks:

Latviešu terminoloģijas vēsture

Terminoloģijas attīstībā nozīmīgas personības

Terminrades teorētiskie un lietišķie aspekti

Konkrētu nozaru terminoloģijas attīstība

Konferences darba valodas: latviešu, angļu

Referāta ilgums: 20 minūtes (15 min. referātam, 5 min. diskusijai)

Konferences zinātniskā un rīcības komiteja: Dr.philol. Juris Balduncīks, Dr.habil.med. Māris Baltiņš, Dr.hist. Vija Daukšte, Dr.philol. Jana Dreimane, Mg.philol. Inese Kazāka, Dr.philol. Ieveta Pūtele, Mg.sc.soc. Inta Virbule, Mg.philol. Astrida Vucāne.

Referātu pieteikumus un tēzes (līdz 1 800 rakstu zīmēm ar atstarpēm) lūdzam iesūtīt elektroniski līdz 2019. gada **10. maijam**, aizpildot TIEŠSAISTES PIETEIKUMU.

Atbilde par referāta iekļaušanu konferences programmā tiks sniegta līdz 2019. gada 30. jūnijam.

Uz referātu pamata tapušos un recenzentu pozitīvi novērtētos rakstus būs iespējams publicēt starptautiski recenzējamā turpinājumizdevuma "Latvijas Nacionālās bibliotēkas Zinātniskie raksti" (ISSN 1691–5941) kārtējā sējumā, kas nāks klajā 2020. gadā. Krājums tiks sagatavots valsts pētījumu programmas projekta "Dokumentārā mantojuma izpētes nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību" ietvaros.

IZSLUDINĀTS LATVIJAS–LIETUVAS–TAIVĀNAS ZINĀTNISKĀS SADARBĪBAS PROJEKTU PIETEIKUMU KONKURSS

Konkursam var iesniegt pētījumu projektu pieteikumus visās zinātnes nozarēs. Projekta dalībnieki var būt universitātēs, augstskolās un zinātniskajās institūcijās strādājošie zinātnieki un akadēmiskais personāls. Projektā piedalās visu trīs Fonda dalībvalstu – Latvijas, Lietuvas un Taivānas, zinātnieki.

Projekta izpildes maksimālais laiks ir trīs gadi.

Projekta pieteikumu gatavo atbilstoši konkursa nolikumam, aizpildot Fonda apstiprināto projekta pieteikuma veidlapu. Projekta īstenošanā iesaistītie Latvijas, Lietuvas un Taivānas zinātnieki projekta pieteikumu iesniedz katrs savas valsts par konkursu atbildīgajā institūcijā.

Latvijas Zinātnes padome organizē un nodrošina projektu zinātniskās kvalitātes izvērtēšanu Latvijā atbilstoši noteiktajiem zinātniskās kvalitātes kritērijiem, pamatojoties uz Latvijas Zinātnes padomes izstrādātu un ar Izglītības un zinātnes ministriju saskaņotu projektu zinātniskās kvalitātes novērtēšanas metodiku.

Informāciju par Fondu un 2019. gada projektu pieteikumu konkursu angļu valodā var atrast Fonda interneta vietnē, kas atrodas Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā. Projekta

partneru meklēšanā palīdzēs Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapa.

Fonds katram sekmīgā projekta dalībniekam piešķir finansējumu:

eksaktajās zinātnēs – 25 000 USD/gadā;

humanitārās un sociālās zinātnēs – 20 000 USD/gadā.

Latvijas partneris projekta iesnieguma veidlapu iesniedz vienā eksemplārā elektroniskā dokumenta formātā parakstītu ar drošu elektronisko parakstu un apliecinātu laika zīmogu, nosūtot uz e-pasta adresi info@viaa.gov.lv un cc: liva.grinevica@viaa.gov.lv. **Latvijā projekta pieteikuma iesniegšanas termiņš ir 2019. gada 31. maijs plkst. 17.00.**

Konkursa rezultātu paziņošana paredzēta 2019. gada decembrī. Projektu īstenošanas uzsākšana plānota ar 2020. gada 2. janvāri.

Kontakta informācija:

Maija Bundule, Līva Grīneviča, VIAA Zinātnes, pētniecības un inovāciju politikas atbalsta departaments Pētniecības starptautisko programmu nodaļa

LZA IZSLUDINA JAUNAS VAKANCES

Atbilstoši LZA Statūtu punktam 3.8.1.1. LZA Senāts izsludina sekojošas vakances 2019. gada Rudens pilnsapulces jaunu locekļu vēlēšanām:

1. LZA īstenojamiem locekļiem – 4 vakances

2. LZA ārņemju locekļiem – 4 vakances

3. LZA korespondētājlocekļiem tiek izsludinātas vakances sekojošās zinātnes nozarēs:

Bioloģija – 1 vakance

Medicīna – 2 vakances

Materiālzinātnes – 1 vakance

Fizika/astronomija/materiālzinātnes – 2 vakances

Inženierzinātnes – 1 vakance

Informātika/matematika – 1 vakance

Ekonomika – 1 vakance

Valodniecība – 1 vakance

Reliģiju zinātne/vēsture – 1 vakance

Lauksaimniecības zinātne – 1 vakance

Mežzinātne – 1 vakance

Pārtikas zinātne – 1 vakance

Ar jauno locekļu kandidātu izvirzīšanas kārtību un iesniegtajiem dokumentiem var iepazīties LZA mājaslapā

IN MEMORIAM

EDGARS KATAJS

(3.02.1923. – 5.04.2019.)

Aprīļa sākumā no mums šķīries japāņu un ķīniešu valodas autoritāte Latvijā, tulkotājs, pedagogs, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktors Edgars Katajs.

E. Kataja tēvs, valcēniecis Kārlis Krišjāņa dēls «Kattai» 1904. gada Japānas kara ar Krieviju rezultātā ticis iesaukts cariskās armijas karadienestā. Viņš nosūtīts uz Tālajiem Austrumiem, kur apmācīts par lokomotīves mašīnistu. Pēc kara, 1913. gadā, Valkas baznīcā tēvs salaulājies ar Alīdu Melķi un, kā raksta Edgars Katajs, Mandžūrijas kalnu vai darba iespēju vilināts, devies atpakaļ strādāt Mandžūrijas dzelzceļā. 1923. gada 3. februārī nelielā dzelzceļa ciematā Buhedū piedzimis Edgars Katajs.

Edgars Katajs Ķīnā beidzis Harbinas Kristīgo apvienības vidusskolu un Ziemeļmandžūrijas universitātes Ekonomikas fakultāti, 1945.–1950. g. strādājis Harbinā par tulkus PSRS ģenerālkonsulatā, 1945.–1955. g. strādājis par ķīniešu valodas docētāju un tulkus Harbinas Politehniskajā institūtā.

Kopš 1955. gada viņš dzīvoja Rīgā. Ilgus gadus E. Katajs mācījis japāņu valodu Latvijas Universitātē, ir bijis gan nozīmīgs starpnieks Latvijas un Japānas biedrību un Rīgas un Kobes kontakts, gan neizstājams tulkus iebraucušām Japānas delegācijām.

Tulkotais grāmatas: no ķīniešu valodas – Lu Siņa "Izlasē" (1957, kopā ar R. Ozoliņu), ķīniešu stāstu krājumu "Runājošais koks" (1959, kopā ar M. Gulbi), Lao Še "Rikša" (1963, kopā ar J. Čakuru); no japāņu valodas – T. Jamasiro "Ratiņu dziesma" (1966), S. Endo "Sieviete, kuru es pamestu" (1971), J. Kavabatas stāsti "Sniegu valstībā" un "Tūkstoš dzērvju" (abi 1975, arī pēcvārds), Dz. Gomikavas "Tā dzīvo cilvēks" (1979, arī pēcvārds), S. Komacu romānu "Japānas nogrimšana" (1982), krājumu "Japāņu detektīvs" (1986, arī sastādītājs un pēcvārda autors), N. Nemuras "Savrupgājēns uz Ziemeļpolu" (1989), T. Isikavas romānu "Niedres vējš" (1994), Dz. Taņidzaki eseju "Ēnas cildinājums" (2000) u.c. Sarakstījis grāmatas "Japānas kultūra", "Ķīnas kultūra" (abas 1989), "Japāna: vakar un šodien" (1994), atmiņas par mācībām un dzīvi Ķīnā "Zem desmit valstu karogiem" (2000). Periodikā publicējis japāņu un ķīniešu stāstu tulkojumus, ap 70 rakstu par ķīniešu un japāņu literatūru.

2001. gadā Katajs, kurš bija Latvijas – Japānas biedrības priekšsēdētājs, tika apbalvots ar Svētā Dārguma ordeni, ar Zelta stariem un ar kakla lenti (*The Order of the Sacred Treasure, Gold Rays with Neck Ribbon*). Minētais apbalvojums tika piešķirts par Edgara Kataja ilgstošu un būtisku ieguldījumu Japānas un Latvijas draudzības sakaru stiprināšanā un japāņu valodas popularizēšanā. Edgars Katajs ir pirmais Latvijas pārstāvis, kuram piešķirts Japānas valsts apbalvojums.

Latvijas Zinātņu akadēmija izsaka visdziļāko līdzjūtību aizgājēja tuviniekiem, kolēģiem un skolniekiem!

AICINA PIETEIKTIES BALTIC BONUS PROGRAMMAS FINANSĒJUMAM

Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) izsludinājusi iesniegumu pieņemšanu *Baltic Bonus* programmā par Latvijas zinātnieku un uzņēmēju sadarbību pētniecības un inovācijas projektos ar partneriem no Baltijas valstīm un Baltijas jūras reģiona Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm.

Pieteikumu finansējuma saņemšanai aicinātas iesniegt Latvijas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā vai Uzņēmumu reģistrā reģistrētie mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, kuri kopā ar sadarbības partneriem no Baltijas valstīm vai Baltijas jūras reģiona ES dalībvalstīm – Zviedrijas, Somijas, Dānijas, Vācijas un Polijas – ir izstrādājušas vai īsteno pētniecības vai inovācijas projektus.

Šogad maksimālais finansējuma apmērs projektam ir 2500 eiro, ko var saņemt, ja pieteiktajā projektā ir sadarbības partneris vai partneri no Baltijas valstīm. Projektam, kurā ir iesaistīts partneris vai vairāki partneri no Baltijas jūras reģiona ES dalībvalstīm, būs pieejams finansējums 1500 eiro apmērā.

Uz programmas finansējumu pieteicējs var pretendēt par projektu, kas iesniegts programmas nolikumā minētajā ES un to izpildinstitūciju administrēto programmu vai ierosmju projektu konkursā laikā no 2017. – 2019. gadam un kura novērtējums saņiedzis konkursā noteiktā kvalitātes sliekšņa vērtību.

Baltic Bonus programmas finansējumu pieteicējiem piešķirs, ievērojot iesniegumu iesniegšanas secību VIAA lietvedībā, kā arī *Baltic Bonus* programmai pieejamā finansējuma apmēru 2019. gada valsts budžetā. Pēc šo finanšu resursu pilnas apguves, VIAA pārtrauks iesniegumu pieņemšanu 2019. gadā, par ko paziņos savā mājaslapā.

Pagājušajā gadā programmā no valsts budžeta piešķirti gandrīz 100 tūkstoši eiro. Finansējums piešķirts starptautiskās sadarbības stimulēšanai Baltijas jūras reģiona valstu pētniecības telpā vairākām zinātniskajām institūcijām un uzņēmumiem par sadarbību 51 kvalitatīvā sadarbības projektā. Vairāk informācijas par *Baltic Bonus* programmu pieejama VIAA mājaslapā.

IZSLUDINĀTS KONKURSS PĒCDOKTORANTŪRAS PĒTNIECĪBAS ATBALSTA SAŅEMŠANAI (3. ATLASĒS KĀRTA)

Konkursā pieteikumus var iesniegt LR zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētās zinātniskās institūcijas un LR Uzņēmumu reģistrā reģistrēti komersanti.

Atbalstāmās darbības:

- fundamentālo vai rūpniecisko pētījumu īstenošana,
- tehnoloģisko tiesību aizsardzības nodrošināšana,
- zināšanu un tehnoloģiju pārnesē,
- kompetenču pilnveidošana,
- starptautiskās mobilitātes un tiklošanās īstenošana;
- bakalaura, maģistra vai doktoru darbu vadīšana un recenzēšana;

• citu pētniecības vai inovācijas projektu sagatavošana.

Pasākuma mērķis ir attīstīt jauno zinātnieku prasmes un palielināt zinātnisko kapacitāti, nodrošinot jauno zinātnieku karjeras uzsākšanas iespējas zinātniskajās institūcijās un pie komersantiem, kā arī pētniecības kompetenču pilnveidošanu, cilvēkresursu atjaunotni un kvalificētu speciālistu skaita pieaugumu.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš – 2019. gada 15. jūlijs.

Pieejamais finansējums ir 15 120 078 EUR:

• ar saimniecisko darbību saistītiem pētījumiem 7 560 039 EUR;

• ar saimniecisko darbību nesaistītiem pētījumiem 7 560 039 EUR, no kuriem 1 512 007,80 EUR plānoti fundamentālo pētījumu īstenošanai.

Aizstāvēšana

2019. gada 15. maijā plkst. 12.00 Biznesa augstskolā Turība, Graudu ielā 68, Rīgā, 108. telpā notiks Biznesa augstskolas Turība Promocijas padomes atklātā sēde, kurā promocijas darbu tiesību zinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai aizstāvēs

DANA RONE.

Promocijas darba temats: **"Apdrošināšanas līguma tiesiskais regulējums Latvijā".**

Recenzenti: *PhD Stefano Dominelli* (Milānas Valsts universitāte, Itālija); *Dr.iur. Ingrida Veikša* (Biznesa augstskolas Turība); *Dr.iur. Jānis Grasis* (Banku augstskola, Rīgas Stradiņa universitāte).

Ar promocijas darbu un tā kopsavilkumu var iepazīties Biznesa augstskolas Turība bibliotēkas lasītavā Graudu ielā 68, Rīgā, kā arī augstskolas mājaslapā: <http://www.turiba.lv/lv/bizness-zinatne/doktorantura/promocijas-darbu-temas/izstradatie-promocijas-darbi-un-kopsavilkumi/414/>.

2019. gada 17. maijā plkst. 14.00 Latvijas Universitātes (LU) Socioloģijas, politikas zinātnes un komunikācijas zinātnes promocijas padomes atklātā sēdē LU Sociālo zinātņu fakultātē Rīgā, Lauvas ielā 4, 210. auditorijā, promocijas darbu doktora zinātniskā grāda socioloģijas un sociālā darba zinātnes nozarē iegūšanai aizstāvēs

RENĀRS FELCIS

par tēmu **"Privāto meža īpašumu kopīga apsaimniekošana".**
Recenzenti: *Dr.sc.soc. Līga Rasnača* (Latvijas Universitāte); *Dr.sc.soc. Līga Paula* (Latvijas Lauksaimniecības universitāte); *Dr.sc.soc. Ilona Kunda* (Latvijas Kultūras akadēmija).

Ar promocijas darbu iespējams iepazīties LU Bibliotēkā Raiņa bulvārī (Rīgā, Raiņa bulvārī 19) vai LU Sociālo zinātņu fakultātes mājaslapā <http://www.szf.lu.lv/petnieciba/promocijas-darbi/>.

2019. gada 17. maijā plkst. 15.00 Rīgas Tehniskās universitātes Mehānikas nozares promocijas padomes P-03 atklātajā sēdē Rīgā, Paula Valdena ielā 1, 101. telpā

RIMS JANĒLIUKŠTIS

aizstāvēs promocijas darbu **"Uz pašsvārstību formu pārveidojumiem un uzraudzīto mašīnapmācību balstītā konstrukciju bojājumu identifikācija"** inženierzinātņu doktora grāda iegūšanai.

Recenzenti: *Dr.sc.ing. Jānis Andersons* (Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūts); *Dr.habil.sc.ing. Andrijs Katunins* (Silēzijas Tehnoloģiju universitāte, Polija); *PhD Manuel Chiachio Ruano* (Granadas universitāte, Spānija).

Ar promocijas darbu var iepazīties RTU Zinātniskajā bibliotēkā (Rīgā, Paula Valdena ielā 5) un interneta vietnē <http://www.rtu.lv> (Zinātne / Doktora studijas / Promocija / Promocijas darbi).

2019. gada 24. maijā plkst. 13.00 Daugavpils Universitātes (DU) Fizikas nozares promocijas padomes atklātā sēdē, 118.telpā, Parādes ielā 1, Daugavpilī

VADIMS KOLBJONOKS

aizstāvēs promocijas darbu **"Halkogenīdu plānās kārtiņas virsmas modifēšana ar fokusēto elektronu staru"** fizikas doktora zinātniskā grāda iegūšanai.

Oficiālie recenzenti: *Dr.phys. Valfrīds Paškevičs* (Daugavpils Universitāte, Latvija); *Dr.sc.ing. Jurgis Poriņš* (Rīgas Tehniskā Universitāte, Latvija); *Dr.phys. Vladimirs Solovjovs* (Pleskavas Valsts Universitāte, Krievija).

Ar promocijas darbu un tā kopsavilkumu iespējams iepazīties Daugavpils Universitātes Fizikas katedrā, Daugavpilī, Parādes ielā 1-237, DU Bibliotēkā Parādes ielā 1 un DU mājas lapā www.du.lv.

2019. gada 28. maijā plkst. 10.00 RTU Āzenes ielā 12 k.1, 212. telpā notiks "RTU – P14" Promociju padomes atklātā sēde, kurā promocijas darbu inženierzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai elektrotehnikas nozarē aizstāvēs

VIESTURS VECKALNS

par tēmu **"Virsošnes kvarku pāra sabrukšanas ceļā radušos krāsu plūsmu pētījumi ar 13 TeV CERN LHP KMS eksperimentā".**
Recenzenti: *Dr.sc.ing. O. Krievs* (RTU, Latvija); *Dr.phys. M. Auziņš*

Aicinām Jūsu izstrādātos pēcdoktorantūras pētniecības pieteikumus iesniegt POSTDOC elektroniskajā sistēmā.

Lai iegūtu piekļuvi *PostDoc* elektroniskajai sistēmai, lūdzam aizpildīt līguma formu un tā pielikumu, tai skaitā lietotāju tiesību veidlapu. Institūcijas paraksttiesīgās personas parakstītu līgumu lūdzam iesniegt aģentūrā.

Tās institūcijas, kurām jau ir līgums par *PostDoc* elektroniskās sistēmas lietošanu, aicinām iesniegt lietotāju tiesību veidlapas ar paraksttiesīgās personas parakstu kā pielikumus jau esošajiem līgumiem.

Ja institūcija vēlas rīkot pieteikumu priekšatlasī, tās norīsei VIAA ir izstrādājusi Zinātnisko institūciju un komersantu Pēcdoktorantu pieteikumu priekšatlases nolikumu ar tā pielikumiem.

Kontaktinformācija:

• Ineta Kurzemiece, VIAA Pētniecības un inovācijas atbalsta politikas nodaļas vadītāja, tālr.: 67814328, e-pasts: ineta.kurzemiece@viaa.gov.lv

• Līga Mirlina, VIAA Pētniecības un inovācijas atbalsta politikas nodaļas vecākā eksperte, tālr. 67785472, e-pasts: liga.mirlina@viaa.gov.lv.

Līguma forma piekļuvei *PostDoc* elektroniskajā sistēmā, konkursa un priekšatlases nolikumi un pielikumi atrodami VIAA mājaslapā.

(LU, Latvija); *Dr.sc. (Tech) M. Voutilainen* (Helsinki Universitāte, Somija); *Dr. R. Tenchini* (Pizas Universitāte, Itālija).

Ar promocijas darbu var iepazīties RTU mājaslapā <http://www.rtu.lv> un RTU Zinātniskajā bibliotēkā, Paula Valdena ielā 5.

2019. gada 29. maijā plkst. 11.00 Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā "RISEBA" 214. telpā, Rīgā, Meža ielā 3 notiks RISEBA promocijas padomes atklātā sēde, kurā

ANITA GAILE

aizstāvēs promocijas darbu **"Indivīdu karjeras rīcību un individuālo vērtību mijiedarbība un ietekme uz subjektīvo veiksmīgu karjeru"** doktora grāda vadībinātnē iegūšanai. Promocijas darba nosaukums angļu valodā "Interaction of personal career behaviours and values of an individual and effect thereof on subjective career success".

Recenzenti: *Dr.sc.administr. Iveta Ludviga* (RISEBA, Latvija), *Dr.oec. Anda Batraga* (LU, Latvija), *Dr. Peter Zettinig* (Turku Universitāte, Somija).

Ar promocijas darbu var iepazīties Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" bibliotēkā, Rīgā Meža ielā 3, un ar darba kopsavilkumu elektroniskā veidā: www.riseba.lv.

2019. gada 31. maijā plkst. 11.30 Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Politikas zinātnes promocijas padomes atklātā sēdē Rīgā, Dzirciema ielā 16, Hipokrāta auditorijā

KĀRLIS BUKOVSKIS

aizstāvēs promocijas darbu **"Ārvalstu privātās bankas kā Eiropēizācijas aģenti: Latvijas piemērs no 1995. līdz 2004. gadam".**

Recenzenti: *Dr.sc.pol. Toms Rostoks* (Latvijas Universitāte); *Dr.oec. Inna Šteinbuka* (Latvijas Universitāte); *Dr.sc.pol. Ramūns Vilpišausks* (Viļņas Universitāte, Lietuva).

Ar promocijas darbu var iepazīties RSU bibliotēkā un tā kopsavilkumiem RSU mājaslapā <https://www.rsu.lv/promocijas-darbi>.

2019. gada 7. jūnijā plkst. 13.00 Liepājā, Liepājas Universitātes Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātē (Kūrmājas Prospekts 13, 118. auditorija), notiks Liepājas Universitātes Valodniecības nozares promocijas padomes sēde, kurā

INGA LAIZĀNE

aizstāvēs promocijas darbu **"Latviešu valoda kā svešvaloda: lingvodidaktikas virziena attīstība Latvijā un ārpus tās"** filoloģijas doktora zinātniskā grāda iegūšanai lietišķās valodniecības apakšnozarē.

Darba recenzentes: *Dr.paed. Diāna Laiveniece* (Liepājas Universitāte), *Dr.philol. Sanita Lazdiņa* (Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija), *Dr.philol. Regina Kvašīte* (Saulju Universitāte).

Ar promocijas darbu var iepazīties Liepājas Universitātes bibliotēkā (Liepāja, Lielā ielā 14), kā arī LiepU interneta vietnē <http://www.liepu.lv/>.

LLU Pedagoģijas nozares Pieaugušo pedagoģijas apakšnozares promocijas padomes atklātā sēdē 2019. gada 4. aprīlī **DACE BRIZGA** aizstāvēja promocijas darbu un viņai tika piešķirts pedagoģijas doktora grāds (*Dr.paed.*) pieaugušo pedagoģijā. Balsošanas rezultāti: par – 9, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

LU Ķīmijas zinātņu nozares promocijas padomes atklātā sēdē 2019. gada 11. aprīlī **KRISTĪNEI MEILEI** tika piešķirts ķīmijas doktora zinātniskais grāds (*Dr.chem.*) ķīmijas nozares analītiskās ķīmijas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 6, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

RTU promocijas padomes "P-05" 2019. gada 25. aprīlī sēdē piešķīra inženierzinātņu doktora zinātnisko grādu enerģētikas nozares elektroenerģētikas apakšnozarē **IGORAM MOŠKINAM**. Balsošanas rezultāti: par – 7, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

Rīgas Tehniskās universitātes Promocijas padome RTU P-11 2019. gada 26. aprīlī atklātajā sēdē piešķīra inženierzinātņu doktora zinātnisko grādu (*Dr.sc.ing.*) **ZANEI ZELČAI** materiālzinātnes nozarē koksnes materiāli un tehnoloģija apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 7, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

Redaktore Ilze Boldāne–Zelņkova

"Zinātnes Vēstnesis"

Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.

Reģistrācijas apliecība nr. 75.

Izdevējs: Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Zinātnieku savienība.

"Science Bulletin". Latvian Academy of Sciences, Latvian Council of Science, Association of Latvian Scientists.

"Zinātnes Vēstnesis" redakcijas padome: akadēmiķis Tālavas Jundzis (vadītājs), LZA Prezidents Ojārs Spāritis, LZA ģenerālrakstnieks Andrejs Siliņš, LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš, akadēmiķi Raita Karnīte, Baiba Rivža, Jānis Spigulis, Pēteris Trāpen-

cieris, un LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica; Jānis Kloviņš un Arnis Kokorevičs (LZP); Uldis Grāviņš (LZS).

Redakcija: Rīgā, Akadēmijas laukumā 1.

Tālr. 67212706, 67225361, 26593299, fakss 67821153.

E-pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv; <http://www.lza.lv>

Indekss 77165. Iespiests: SIA Zemgus LB